

KÚRIA

Bfv.II.1729/2014/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év április hó 22. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A kábítószerrel visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt és védője által benyújtott közös felülvizsgálati indítványt elbírálv a Miskolci Városi Bíróság 15.B.240/2012/103. számú ítéletét és a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 14.Bf.22/2013/57. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Miskolci Városi Bíróság a 2012. október 11. napján tárgyaláson meghozott és kihirdetett 15.B.240/2012/103. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kábítószerrel visszaélés büntetében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 282/A. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont - tényállás 1. pont] és lőszerezettel visszaélés büntetében [korábbi Btk. 263/A. § (1) bekezdés a) pont - tényállás 6. pont].

Ezért öt - halmazati büntetésül - 5 év 6 hónap, a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot megállapítva, börtönbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte, s vele szemben 90.933 forint vagyonekobzást rendelt el. Rendelkezett továbbá az előzetes fogva tartás beszámításáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljár Miskolci

Törvényszék a 2014. május 8. napján tárgyaláson meghozott és kihirdetett 14.Bf.22/2013/57. számú ítéletével az első fokú ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta:

- a cselekményét kábítószer-kereskedelem büntettének [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: hatályos Btk.) 176. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont - tényállás 1. pont] és lőfegyverrel, illetve lőszerrel visszaélés büntettének [hatályos Btk. 325. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) pont - tényállás 6. pont] minősítette,
- a börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 4 évre enyhítette,
- legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra;

egyebekben helybenhagyta az első fokú ítéletet.

Az elsőfokú bíróság által megállapított (első fokú ítélet 11.-13. oldal) és a másodfokú bíróság által kiegészített és módosított (másodfokú ítélet 18.-22. oldal) történeti tényállás 1. pontjának lényege:

- a II. rendű terhelt 2009 januárjában vagy februárjában megállapodott a III. rendű terhelttel, miszerint a II. rendű terhelt és a kábítószer beszerzésében majd résztvevő harmadik személy speed port szállít; a III. rendű terhelt piacot keres, felméri az igényeket, rendel és elad; a pénzt közösen adják össze; a beszerzés 1700 forint/gramm, az eladás 2500/gramm áron történik; a hasznot háromfelé elosztják;
- a megállapodás alapján 2009 februárja és 2011 januárja között előbb a II. rendű terhelt, majd 2010 közepétől az I. rendű terhelt legalább nyolc alkalommal esetenként 50 gramm, egy alkalommal száz gramm, összesen legalább 500 gramm speed port szereztek be, szállítottak le továbbértékesítés céljából a III. rendű terheltnak,
- a III. rendű terhelt az albérleti lakásán vette át a kábítószer, és fizetett érte,
- a legalább 500 gramm speed por tiszta hatóanyag tartalma 2,5 gramm, ami ötszáz százaléka a csekély mennyiség felső határának, és huszonöt százaléka a jelentős mennyiség alsó határának (első fokú ítélet 16. oldal 3. bekezdés).

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a II. rendű terhelt és védője nyújtott be közös - utóbb a II. rendű terhelt által kiegészített - felülvizsgálati indítványt a bűnösség törvénysértő megállapítása, törvénysértő minősítés folytán törvénysértő büntetés és törvényes vád hiánya miatt, hatályon kívül helyezés és értelemszerűen új eljárás elrendelése, végső soron felmentés érdekében.

Az indítvány - megjelölés nélkül - a Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulatan, b) pontjának 1. fordulatan és c) pontján, illetőleg a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I.c) pontján alapul.

A II. rendű terhelt és a védő indokai szerint

- a bíróság törvényes vád hiányában járt el, mert a vád tárgyává tett cselekmény nincs pontos körülírva, abból ugyanis nem derül ki, hogy ki, kinek, mikor, hol, milyen előzmények alapján, milyen körülmények között, hány alkalommal, milyen mennyiségben, adagonként lemérve-e és milyen ellenérték fejében adott át kábítószer,

- a történeti tényállás felderítetlenség, téves ténybeli következtetés folytán megalapozatlan, mert

- kizárólag az először félrevezetően, a valóságtól eltérve megfogalmazottan közölt gyanúsításra nyilatkozó III. rendű terhelt vallomására alapozott, holott az összefüggéstelen, pontatlan, ellentmondásos, a III. rendű terhelt szavahihetetlen (pl. megbeszélésük helyeként olyan helyet jelölt meg, ahol a II. rendű terhelt nem tartózkodott, szolgálati beosztása beszerzésének majdani indítványozását helyezte kilátásba, többszörösen ellentmondó számú vételi alkalomról vallott, nem adott személyleírást a speedet értékesítő I. rendű és II. rendű terheltről), s amikor ellenük vallott, érthetetlenül szabadlábra került,

- nem vették figyelembe, hogy az őt elmarasztaló másik ítélet megállapításában a III. rendű terhelt a kábítószer más személyektől szerezte be,

- mindezzel szemben a II. rendű terhelt a nyomozás kezdetén számon nem kérhetően megtagadta a vallomástételt, majd következetesen tagadott, a tanú vele megegyezően vallott, a minden lépéséről tudó tanú² kizártnak tartotta, hogy kábítószer értékesítésével foglalkozott volna, a bizonyítékok egyoldalú értékelésével e tanú vallomását elfogultságra hivatkozással kirekesztették, míg a magát haragosnak megjelölő tanú³ vallomását a terhére figyelembe vették, amikor a III. rendű terhelt kábítószeres ügybe keveredésre hivatkozással megkereste, a II. rendű terhelt arra hívta fel, hogy számolja fel a droggal való kapcsolatával, felderítetlen a kábítószer származási helye, a náluk tartott házkutatás során az I. rendű és II. rendű terhelttől speed nem került lefoglalásra, az I. rendű és II. rendű terhelt drogtesztje negatív,

- nem bizonyított, hogy a II. rendű terhelt MSN és telefon útján tartott kapcsolatot, a nyomozást pedig megszüntették arra nézve, hogy a II. rendű terhelt befolyásolni kívánta-e számára kedvezőbb vallomástétel érdekében, a K. I. és V. G. tanúkenti kihallgatására irányuló bizonyítási indítványt elutasították, és azt nem indokolták,

- bünszövetség sem jött létre, és értelmezhetetlen az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a II. rendű és a III. rendű terhelt megállapodása szerint viszonylagos szervezettséggel kívántak együttműködni,

- Z. I. tanú vallomása alátámasztotta a II. rendű terhelt azon állítását, hogy nem tudott az általa lakott szobában lévő lőszerekről,

- felderítetlenség, a bizonyítékok egyoldalú értékelése folytán a minősítés téves, és ezáltal (értelemszerűen) a büntetés mértéke súlyos.

A II. rendű terhelt - már a Legfőbb Ügyészség álláspontjának ismeretében előterjesztett - kiegészítésében állította, hogy az ügy teljesen felderítetlen, és kétséget kizáróan nem bizonyított: ha pontosabban körülírt lett volna a vád, majd az ítélet tényállása, a szolgálati beosztásával és telefonjának cellainformációjával cáfolhatta volna a neki felróttakat, és volt megfelelő jövedelme, nem volt szüksége a vagyonelkobzás mértéke szerinti 90.000 forint profitra, amennyiért meg sem érte volna kábítószerrel foglalkozni. Hivatkozott a következőkre is: a nyomozás során a III. rendű terhelnél tartott házkutatás kapcsán okirat-hamisítás történt; a III. rendű terhelt kihallgatása irányított volt, azt vallotta, amit a szájába adtak, magától egy értelmes, összefüggő mondatot sem tud elmondani, az általa vallottak semmiben sem fedik a valóságot; a nála tartott házkutatáson maga adott át egy darab lőszert, a többi lefoglalt lőszer anyja volt élettársától maradt vissza; a kábítószeres gyorstesztet szabálytalanul végezték; fogva tartása alatt nem használt számítógépet; figyelmen kívül maradt két zárkatársának a vallomása arról, hogy a III. rendű terhelt bekiabálva bevallotta, hogy barátnője miatt tett félelmében vallomást; a III. rendű terhelt jegyzőkönyvön kívül nemmel felelt kihallgatójának arra a kérdésére, hogy tőle van-e a kábítószer; nem is járt abban a tornatermi öltözőben, ahol a bűnszövetség állítólag létrejött. Végül mindezt 10 pontban foglalta össze „perújítási indítványát”.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1969/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

A Legfőbb Ügyészség a következőket fejtette ki:

- a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás irányadó, ennek ellenére az indítványozók a tényállás megalapozatlanságára hivatkozással a bizonyítékok felülmérlegelésére és ezáltal eltérő jogkövetkeztetés levonására törekednek, amire nincs törvényes lehetőség, továbbá a felülvizsgálati okok körébe illeszthető konkrét eljárási szabályszegéseket sem jelöltek meg,

- az indítvány egyebekben nem alapos, a másodfokú bíróság álláspontja mindenekben helytálló, ami vonatkozik a törvényes vádra, a bűnszövetségre, a bizonyítási indítványokra, a sérelmezett ténymegállapításokra,

- a II. rendű terhelt bűnösségére vont következtetés, a cselekmények jogi minősítése, az alkalmazott joghátrányok neme és mértéke egyaránt törvényes.

A Legfőbb Ügyészség - más feltétlen eljárási szabálysértést sem észlelve - indítványozta a megtámadott határozat tanácsülésen történő hatályában fenntartását.

A II. rendű terhelt védője nem terjesztett elő észrevételt az ügyészi álláspontra.

III.

A II. rendű terheltnek és védőjének közös felülvizsgálati indítványa nem alapos, részben pedig törvényben kizárt.

1. A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja, azaz nem nyitja meg a ténybeli sérelmezés lehetőségét.

A felülvizsgálati eljárásban a felülbírálat a jogerős határozatban megállapított, s nem támadható tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] kötött. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A felülvizsgálati eljárásban a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.).

A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy felülvizsgálatban nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

Az indítvány alapvetően a bűnösség megállapítását kifogásolta.

A Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulata alapján helye van felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.

Az indítványozók mindenekelőtt az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadták, a bizonyítékok mikénti mérlegelését vitatták, átértékelését célozták, és mindezen keresztül kifogásolták a bűnösség megállapítását - ami felülvizsgálatban kizárt.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésében c) pontjában utalt ún. feltétlen eljárási szabálysértéseken kívül eső eljárási indokok érdemi felülvizsgálat alapját nem képezhetik. Az irányadó tényállással szembeni állítások ugyanígy elfogadhatatlanok.

Ekként ezekkel az indokokkal a Kúria nem is foglalkozhatott.

2. A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 1. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

Az indítványozók azonban a felrótt cselekmények minősítését nem az irányadó tényállás, hanem egy jogerősen meg nem állapított, kizárólag az általuk kreált, nem létező tényállás alapján, egyértelműen a bűnösség sérelmezett megállapítására visszavezetve kifogásolták, ám ezen túlmenően, az adott felülvizsgálati ok szempontjából valóságos indokot nem hoztak föl. Ezért az indítvány ezen része is törvényben kizárt.

Ideértendő az indítványozók részéről külön is sérelmezett bünszövetségben elkövetés megállapításának támadása is. A - Legfelsőbb Bíróság IV. BED számú büntető elvi döntésének tatalmilag 1.a) pontjára és 3.b) pontjának 2. mondatára hivatkozó - másodfokú bíróság e kérdésben elfoglalt álláspontjával (másodfokú ítélet 35. oldal 5. bekezdéstől 36. oldal 1. bekezdésével bezárólag) a Kúria egyetértett.

A hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott bünszövetség létesült a II. rendű és a III. rendű terhelt megállapodása alapján. A Kúria ehhez hozzáteszi: A „bűncselekmények” törvényi szóhasználatán több szándékosan elkövetett cselekményt kell érteni. Ehhez képest a bünszövetség megállapítása nem kizárt az olyan esetben sem, amikor az elkövetők két vagy több cselekmény megvalósítását határozzák el, és kezdik meg vagy fejezik be, de a cselekményeik törvényi egységet alkotnak. (IV. BED 2. pont 1.-2. mondat). Annak nincs jelentősége, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű és a III. rendű terhelt közötti megállapodás kapcsán „viszonylagos szervezettséggel” együttműködésről írt (első fokú ítélet 26. oldal 6. bekezdés): A viszonylagosság csupán arra vonatkozhatott, hogy „különösebb” együttműködésre nem volt szükség, mert az összeadás-átadás-átvétel-osztozkodás folyamata zökkenőmentesen zajlott, valamint közvetve azt is jelzi, hogy a szervezettség szintje nem érte el a bünszövetségénél súlyosabb következményekkel járó bünszervezet [hatályos Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pont] megállapításához szükséges szintet.

3. A büntetés önmagában akkor eshetne felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve volna a nemében vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239.). Erre azonban hivatkozás nem volt, és ilyen törvénysértést a Kúria maga sem észlelt.

A tényállás támadásában megnyilvánuló kizártság elutasításhoz [Be. 421. § (2) bekezdés 1. mondat 1. fordulat] vezetne, érdemi elbírálásra az indítvány egyéb érve alapján került sor.

4. Az indítványozók szerint a bíróság törvényes vád hiányában járt el.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a megjelölt ún. feltétlen (más megjelöléssel: abszolút) eljárási szabálysértéssel került sor. A Be. 373. §-a (1) bekezdésének I.c) pontja pedig előírja, hogy hatályon kívül helyezést és az eljárás megszüntetését vonja maga után, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.

A Be. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróság ítélezése során törvényes vád alapján jár el. A Be. 2. § (2) bekezdése értelmében

törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A törvényes váddal szemben támasztott feltételek konjunktívek (együtt érvényesülők), bármelyikük hiányában elesik a vád törvényessége.

A vád törvényessége nem kevesebb, mint amit a Be. 2. §-ának (2) bekezdése megkövetel, de annál nem is több. A vád törvényessége a vádirattal szemben támasztott azoknak a tartalmi követelményeknek [Be. 217. § (3) bekezdés] a minimuma, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a büntetőeljárás bírósági szakasza meginduljon, s a bíróság az eljárást lefolytathassa (EBH 2015.B.10. I. pont), tehát a vád törvényessége a vádnak az a képessége, amelynek folytán alkalmas a bírósági eljárás megindítására (EBH 2014.B.17.).

Ezen tartalmi minimum teljesülése mellett akkor is törvényes a vád, ha nem áll mögötte a törvény egyéb szabályait maradéktalanul betartó eljárás, és/vagy akkor is, ha ad absurdum csakis contra legem beszerzett bizonyítékokat sorakoztat föl. A vád anyagi jogi megalapozottsága a vád törvényessége szempontjából közömbös (EBH 2015.B.10. III. pont; EBH 2014.B.17.).

A Kúria az 1. Bkv számú büntető kollégiumi véleményének A.I.1-2. pontjában leszögezte: a törvényes vád alaki feltétele, hogy a bírósági eljárás lefolytatását vádlói jogosultság rendelkező személy kezdeményezze, míg elengedhetetlen tartalmi feltétel, hogy egyrészt a vád meghatározott személy ellen irányuljon, másrészt pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekményt tartalmazzon. Az alaki és a tartalmi feltételeket az Alkotmánybíróság is azonosan jelölte meg a 33/2013. (XI. 22.) AB határozatának [16] pontjában.

A bíróság e körben azt vizsgálja, hogy a benyújtott vád alaki és tartalmi szempontból eljárásra alkalmas-e [Be. 267. § (1) bekezdés j), k) pont; 309. § (1) bekezdés, 332. § (1) bekezdés d) pont], s ha alkalmasnak találja, ügydöntő határozatában dönt a vádról [Be. 257. § (1) bekezdés 2. mondat].

A védő a büntetőtörvénybe ütköző cselekmény pontos körülírásának hiányát állította. A Kúria 1. Bkv számú büntető kollégiumi véleményének A.1.2.b. pontja szerint a vád tárgyává tett cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket: az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét, idejét és egyéb körülményeit.

A benyújtott és nem módosított, a tárgyaló ügyész végindítványával

rögzült vád ugyanakkor a nem vitatott alaki legitimáció mellett tartalmában alapvetően eleget tett az alanyi, tárgyi és büntetőjogi meghatározottság, valamint személyre konkretizáltság törvényi követelményének.

A jelen ügyben annyit tartalmazott a vád, s végül az alapítélet, amennyit a kábítószer szállító II. rendű és I. rendű terhelt tagadása mellett lehetséges volt megállapítani. A bűnösség kérdésére nem hat ki, ha a kábítószer-kereskedelem forrása megállapíthatatlan marad.

A további konkretizálás kívül esik a vád törvényességének keretén, és legfeljebb egyéb hiányosságnak tekinthető, amit a bíróság a tettazonosság körében belátása szerint pótolthat [Be. 268. § (1) bekezdés, Be. 275. § (1) bekezdés, Be. 305. § (2) bekezdés, Be. 309. § (1) bekezdés] vagy maga pótol.

A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata szerint tanácsulésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulatának megfelelő összetételben eljárva, feltétlen eljárási szabálysértést nem észlelve - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében - a Be. 426. §-ának megfelelően - hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. április 22.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné